MAJBRIT RAVNHOLT CRAMER

Masker.

BIND 1

HENRETTERLUNDEN

FACET

Majbrit Ravnholt Cramer

MÆSKER

Henretterlunden

BIND 1

Henretterlunden – Mæsker, bind 1
Majbrit Ravnholt Cramer
© Forlaget Facet
1. udgave, 1. oplag 2020
Artwork: Breth Design
Redaktion: Sebastian S. Schultz
ISBN-13: 978-87-93456-79-2

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med Copy-Dan og kun inden for de i aftalen nævnte rammer.
Korte citater til brug for anmeldelser er tilladt.

Forlaget Facet
Vandværksvej 20B
4581 Rørvig
DK-Denmark

info@forlaget-facet.dk
forlaget-facet.dk
facebook.com/forlagetfacet
instagram.com/forlagetfacet
twitter.com/forlagetfacet

FSC
www.fsc.org
MIX
Paper from responsible sources
FSC® C007584

Denne bog er tilegnet mine forældre

Prolog

Numa sad i skyggen af fjertræets krone. Det eneste sted i dalsænkningen, hvor der var en smule svalt. Tøjet klistrede svedfugtigt til huden, og luften flimrede af varme. Hun ændrede siddestilling på uldtæppet og løsnede bæltet lidt. Foran hende gik Nialaj på hænder i græsset. Det var en uge siden, de var blevet viet.

Nialaj rullede ned på maven og betragtede Numa med hovedet på skrå. Hun spredte benene og trak drillende op i kjolen. Det rykkede i Nialajs mundvig. Han sænkede hagen, og øjnene lo, da han knurrende som et rovdyr mavede sig frem imod hende. Hun undertrykte en skælven. Han var så forandret. Særligt øjnene havde hun svært ved at vænne sig til, men ingen måtte vide, hvad han i virkeligheden var. Desuden var det kun udenpå, han så anderledes ud. Indeni var han stadig den samme.

Nialaj nåede kanten af tæppet og rejste sig op i siddende stilling. Han lukkede fingrene om Numas fødder. Med en smaskende lyd lod han, som om han gnavede i hendes storetå. Hun grinede højt og puffede til ham med benet. Forsigtigt skubbede han hende ned at ligge, kravlede ind over hende og plantede et knæ på hver side af hendes hofter. Hun greb fat i hans hørskjorte og trak ham tættere på. Han nappede hende prøvende i underlæben. Numa fandt hans tunge. Den smagte

af nødder og krydret vin. "Gør det ondt?" spurgte hun og kiggede ind i hans sorte øjne.

"Mit syn er sløret, ellers mærker jeg ingenting."

"Men det gør jeg," prustede hun og lod, som om hun ikke kunne trække vejret. "Du er tung."

"Siger du, at jeg er fed?"

"Nej. Veltrænet." Hun blinkede til ham.

Nialaj sprang på benene, trak op i skjorten, skød brystkassen frem og spillede med musklerne. "Kan du få nok af det her?"

"Nej, aldrig," lo hun. "Din manddomskraft er uimodståelig."

"Nemlig," sagde han og slog en klodset vejrmølle, som han camouflerede ved at give sig til at lave armbøjninger. Numa rystede grinende på hovedet og mærkede kærligheden til ham helt ud i tåspidserne. Han havde levet skjult så længe. Den pludselige frihed berusede dem begge.

Numa lænede sig frem og plukkede en gyldendråbe uden for tæppet. Stænglen knækkede med en sprød lyd. Den klistrede plantesaft løb ud mellem fingrene. Hun holdt hånden op til næsen og indsnusede den syrlige duft. Hun kendte navnet på alle øens blomster og vidste, hvilke af urterne der havde helbredende egenskaber. Der fandtes en plante for alt i livet, det drejede sig kun om at finde den. Det havde hun lært af sin far, og det var præcis, hvad han havde gjort. Fundet gyldendråberne til Nialaj, så de kunne sidde her i dag.

"Du gør mig til verdens lykkeligste mand, Numa," sagde Nialaj og slog en kolbøtte.

I al den tid, Numa havde kendt Nialaj, havde han gemt sig

i hendes fars hus. De havde givet ham et andet navn. På det nye sprog betød Nialaj *ny begyndelse*. Det var Numa, der havde fundet på det. Smilende trykkede hun læberne mod det kølige guld om ringfingeren. Drømmene havde vist hende det samme flere nætter i træk nu. Et barn, der kunne samle det, forfædrene havde splittet.

En hvislende lyd bagfra fik Numa til at kaste et blik over skulderen. Noget strejfede hendes højre øre. Før hun nåede at reagere, faldt Nialaj sammen i græsset med et støn. Numa skreg, da hun så pilen i hans bug. Han kiggede op på hende med et forvirret udtryk i øjnene og tog sig til maven, hvor en blodplet voksede frem gennem skjorten.

"Nialaj!" Numa kravlede på hænder og knæ hen til ham. Angsten buldrede gennem hendes hoved og sendte flugtimpulser rundt i hele kroppen.

"Hvem er det," stønnede han. "Har Hinto sladret?"

Numa famlede efter stenslyngen i bæltet, mens hendes øjne søgte ud over blomsterengen efter bueskytten. Da hun fik øje på ham og så, at han var en fremmed, fløj hendes hånd op til munden. Hun forsøgte at samle tankerne. Det gav ingen mening, hvis det var Hinto, der stod bag. Det her drejede sig om noget andet.

Nialaj rejste sig vaklende.

"Vi må væk," sagde Numa og støttede hans arm. En pil trængte ned i jorden ved hans fod med et smæld, og han tumlede bagover.

Numa snurrede rundt med pulsen hamrende i tindingerne. Den fremmede trak en ny pil ud af koggeret. Med sitrende fingre gravede Numa en sten frem af læderposen om

halsen og sendte den af sted i slyngen med en kraft, der ikke slog til. Slyngen var et arbejdsredskab for hende snarere end et våben. Den var til at jage skadedyr ud af farens medicinske urtehave med. Det var første gang, hun brugte den mod et menneske.

Den fremmede lagde pilen på buen, trak strengen tilbage, sigtede og slap. Det hvislede kortvarigt gennem luften. Numa fulgte pilens bane med blikket. Den bevægede sig hurtigere, end hendes øjne var i stand til, og hun tabte den af syne. Sekundet efter borede spidsen sig ind i hendes kraveben. Anslagsenergien skubbede skulderen bagover, så stenslyngen røg ud af hendes hånd. Hun bed tænderne sammen og forsøgte at løfte armen. Den ville ikke lystre.

Nialaj kæmpede sig tilbage på benene med en klagende lyd. Numa trådte frem for at skærme ham. Endnu en pil hvislede gennem luften. "Pas på," råbte hun og mærkede suset over sit hoved. Bag hende lød en blodig gurglen. "Nej!" skreg hun og drejede rundt.

Nialaj vaklede tre skridt baglæns med pilen stikkende ud af brystet. Så faldt han på ryggen ned i gyldendråberne. Han åbnede munden og skubbede nogle usammenhængende lyde ud over læberne. Pilene i hans krop bevægede sig op og ned i takt med hans hvæsende åndedræt, og små bobler af blod formede sig i hans mundvig. Tårerne strømmede ned over Numas kinder. Hun forstod ikke, hvad han prøvede at sige. Virkeligheden svævede omkring hende i brudte flager, men hun kunne ikke samle stykkerne til en meningsfuld helhed.

Bag hende lød et svirp, da skytten løsnede en femte pil fra buestrengen. Numa hørte den suse gennem luften. I et ånde-

løst sekund stod hun stille og ventede på at blive ramt. Pilen forsvandt, uden at hun ænsede, hvor den landede.

Hun kastede et blik bagud og så den fremmede slænge buen over skulderen og sætte i løb mod hende og Nialaj. Ved den fremmedes venstre lår hang et sværd i en forsølvet skede. Sollyset og bevægelserne fik metallet til at reflektere i skarpe glimt.

Numas blik fór hen over jorden efter stenslyngen. Hun fik øje på den mellem græsstråene, kastede sig frem og hulkede af lettelse ved fornemmelsen af det glatte træ mellem fingrene. Hun åbnede læderposen i snoren om halsen og fandt en sten. Hendes hænder sitrede så meget, at hun tabte den. Før hun nåede at finde en ny, voksede den fremmede som en skygge ind over hende og spærrede for solen. Med hamrende hjerte vendte hun ansigtet op mod ham. I modlyset fra solen var han sort. Han lagde hånden på sværdskæftet. "Mæsker," sagde han.

"Nej," hviskede hun.

Der lød en metallisk hvislen, da den fremmede trak våbnet op af skeden. Numa lukkede øjnene. Klingen kløvede sig ind mellem hendes ribben, og hun sank sammen på jorden med et gisp. Den fremmede trak sværdet ud af hendes krop og spyttede. Klatten ramte Numa på kinden og gled langsomt ned over huden. Hun strakte armen ud mod Nialaj. Han lå for langt væk til, at hun kunne røre ham. "Jeg elsker dig," hviskede hun. Han stirrede med et tomt blik forbi hende. I det samme lød et smertefuldt brøl fra den fremmede. Numa drejede hovedet og så ham synke i knæ med et støn. Hun kunne ikke afgøre, hvad der havde ramt ham. Der var

intet blod og ingen tegn på ydre skader. Kort efter mærkede hun jorden skælve under sig, og i næste nu kom høvdingens hird i dundrende ridt hen over engen fra øst. Ud mellem klippevæggene mod vest kom en deling fremmede soldater løbende. Nogen måtte have opdaget dem, før de var steget i land. Fjender på den ene side og venner på den anden. Sådan ville Numa have tænkt om dem engang, men ikke længere. Der lød et gutturalt kampbrøl, da de to hære stødte sammen. Lyden rullede gennem dalen og kastede ekkoer mod de stejle bjergsider.

Numa fik øje på sin lillebror Hinto på ryggen af en hvidskimmel. Han galoperede ind over slagmarken med en økse hævet over hovedet. Han så ikke Numa, men det var heller ikke hende, han var kommet for at redde. I Hintos øjne var hun død den dag, hun havde giftet sig med en bárhlá.

Numa trak vejret i hivende hvæs. Det glødede af smerte i brystkassen. Lyden af økser, spyd og sværdklinger rungede i ørerne. Hun forsøgte at rejse sig, men musklerne svigtede, og hun krøllede sammen i græsset. Med blikket fandt hun Nialajs morder og så, at han stadig levede. Han havde trukket sig ind i fjerkronens skygge på hendes og Nialajs tæppe. Han lå skælvende med knæene oppe under hagen. Blodet var drænet fra hans ansigt, men ellers virkede han uskadt. Numa samlede alt sit had og sendte det ind i hans grønne øjne. Han stirrede tilbage på hende med et omtumlet blik. Sorgen i det afspejlede hendes egen, og for sent forstod hun, hvem han var. Hun registrerede fjernt kampen i baggrunden, mens hendes puls faldt, et hjerteslag ad gangen.

Alt, hvad hun og Nialaj havde drømt om, var tabt.

Kapitel 1

Jeg rejste mig fra stolen bag katederet og lagde en hånd mod hjertet. Børnene ved pultene efterlignede mig. Sammen messede vi det katavanske motto i kor. "Lys over Eiva, lys over Lenta. Lys over et stærkt og fælles Katava."

Det ene barn var mere laset klædt end det andet. Adelen og de rige familier hyrede deres egne privatlærere. Her i slotsskolen underviste Mester Lohrens og jeg mest de fattige familiers børn.

"Glædelig Søn Sigfridus' dag i morgen," sagde jeg med et smil.

Drengene bukkede, og pigerne nejede, før de spænede ud. De fleste af dem på bare tæer.

Esben gik op til katederet og slog armene omkring mine ben. Esbens sko var nye. Det var min egen løn fra skolestuen, der havde købt dem til ham hos skomageren.

"Skal vi hjem nu?" spurgte han med ansigtet begravet i min lange uldnederdel. I hånden holdt han sin snurretop. Det var en, far havde lavet til ham. Esben forlod aldrig huset uden.

"Jeg har lovet Mester Lohrens at plukke hyben," svarede jeg og kiggede ud gennem ruden, op mod slottet. "Jeg skal lave marmelade til markedet, ved du nok."

Esben kom med en tvær lyd og trykkede snurretoppen ind til brystet. Han brød sig ikke om markeder, og slet ikke om

det store i forbindelse med Søn Sigfridus' dag. Jeg gættede på, han var det eneste barn i hele Katava, der ikke så frem til festlighederne. Men sådan var han, Esben, min gådefulde lillebror. Han brød sig ikke om mennesker, og i særdeleshed ikke om menneskemængder.

Jeg satte mig på hug foran ham og prikkede ham på næsen. Han sagde ikke noget til det, men kun fordi det var mig. Ingen andre måtte røre ved ham. Ikke engang far eller Tue.

"Du må sidde i kærren derud. Du kan holde spanden, mens jeg plukker. Vil du det?"

Esben nikkede. Det var sjældent, han fik lov at køre i hestevogn. "Dit hår ligner hyben," sagde han og smilede.

"Det har jeg aldrig tænkt på," svarede jeg og trykkede et kys mod hans kind. Han tørrede det væk med flad hånd og sagde en lyd, som om han skulle kaste op.

Der var mange i landet med rødt hår, men ingen med samme orangefarvede skær som mit. Jeg kastede et blik på landkortet over Katava. Det hang på væggen i den fjerne ende af klasselokalet. Kongeriget bestod af to øer. Lenta mod nord og Eiva mod syd. Med deres placering langt ude i Gadehavet lå de så fjernt fra resten af verden, at vi sjældent var i berøring med folk fra andre riger. Kun kannibalernes ø mod øst lå inden for rækkevidde, men ingen almindelig borger var dum nok til at tage derud.

Mester Lohrens dukkede op i døren ind til skolestuen med en buket vinrøde georginer i hånden. "Frøken Johanne?"

Jeg rejste mig og glattede nederdelen. "Ja?"

Esben gemte sig bag mine ben.

"Jeg er bange for, der ingen ledige ridedyr er i stalden,"

sagde Lohrens.

"Åh," svarede jeg. Hybenbuskene voksede langs kysten på den vestlige side af Eiva. En vandretur på adskillige timer.

Skolestuen havde sin egen bod på Søn Sigfridusmarkedet. Pengene, vi tjente på vores varer, gik til at købe Styrsstads fattigste børn fri til at gå i skole for. Det var den lange vandretur værd, men tanken om de mange timer til fods udmattede mig på forhånd. Vi havde haft så travlt med fremstillingen af salver og urtemedicin, at ingen af os havde fundet en ledig stund til at køre vestpå.

"Falkonerens hybenbuske bærer pæne frugter i år," sagde Lohrens. "Så vidt jeg ved, bruger han dem ikke selv."

Jeg forsøgte at skjule min modvilje. Siden *blodsudgydelsen*, som min storebror Tue drillende kaldte den, havde jeg ikke vovet mig i nærheden af falkonergården igen.

Som sædvanlig læste Lohrens mig, som var jeg en af hans urtebøger. "Måske skal vi undvære marmeladen i år?" foreslog han.

Jeg rystede på hovedet. "Marmeladen sælger godt." Egentlig solgte alle vores produkter godt, men særligt hybenmarmeladen var populær blandt lentanerne, fordi der ingen hybenbuske voksede oppe på deres egen ø. Opskriften på marmeladen var mors. De hemmelige ingredienser var havtorn og honning.

"Vi har haft for meget at se til, frøken Johanne, og jeg har ikke bidraget, som jeg plejer." Mester Lohrens betragtede mig brødebetynget. "Helbredet og bentøjet svigter."

"Tænk ikke på det," sagde jeg. Sandheden var, at jeg gennem de seneste måneder havde overvejet at gå i audiens hos

kongen og foreslå ham at ansætte en assistent i skolestuen. Mester Lohrens og jeg var alene om at drive skolen her i Styrsstad, og mesteren blev ikke ligefrem yngre.

Lohrens nikkede og sendte mig et taknemmeligt smil. "Vil du hilse Byriel fra mig?"

"Naturligvis," svarede jeg og undlod at nævne, at jeg overvejede den lange tur ud til vestkysten frem for den kortere ud til falkonergården. Men dagens arbejde var ikke gjort med at hente hybenfrugterne hjem. Marmeladen skulle også fremstilles, og jeg havde brug for en ordentlig nats søvn før Søn Sigfridusmarkedet i morgen. Jeg besluttede, at Mester Lohrens havde ret. Det ville spare mig adskillige timer, hvis jeg valgte at plukke hyben af buskene ved skovbrynet. Forhåbentlig var falkoneren bortrejst eller beskæftiget med noget langt fra sin gård, så jeg slap for at støde på ham.

"Til dig, frøken Johanne," Lohrens rakte mig blomsterbuketten.

"Tak, de er smukke," sagde jeg. Georginerne kom fra Lohrens' private haveprojekt og skolens eneste prydbed. Han gav min arm et faderligt klem og forsvandt ud i urtehaven.

Jeg fulgte Esben hjem. Han sparkede arrigt til småstenene på den støvede vej, fordi han var sur over, at han alligevel ikke skulle med ud at plukke hyben. Nu, hvor det havde vist sig, at jeg skulle gå, orkede jeg ikke at tage ham med. Vores egen hest og vogn havde far solgt for længe siden, da hans hænder begyndte at svigte. For at vi kunne få brød på bordet. Mester Lohrens' te og salver afhjalp smerterne, men ikke nok til at far kunne snedkerere møbler og tjene penge som før i tiden. Det var den manglende indtægt fra snedkerarbejdet, der for

tre somre siden havde fået far til at opsøge kongen og spørge, om jeg kunne bruges i en stilling på slottet. Eventuelt i køkkenet. Far havde leveret mange møbler til hoffet i årenes løb, en af flere årsager til, at han stod på god fod med regenten.

Kong Arnger havde svaret, at han ikke manglede tjenestefolk i køkkenet, men at den aldrende skolemester havde brug for hjælp til undervisningen og til pasning af urtehaven. "Forstår hun sig på bogstaver?" havde kongen spurgt. Det gjorde jeg heldigvis, i modsætning til de fleste fattige og ikkeadelige på øerne. Tue havde lært mig at læse og skrive, og det var sådan, jeg blev ansat som skolefrøken.

Et hyl flåede mig ud af mine tanker. Esben stivnede, netop som han skulle til at sparke til et rustent hesteskosøm, der lå på vejen foran ham.

Jeg spejdede i retning af lyden og fik øje på Latrin-Pril. Han sad på hug i rosenbedet ved ravsliberens hus med armene løftet beskyttende ind over hovedet. "Lad være," peb han.

Under en armslængde fra ham stod Groa. En blind pige på Esbens alder. At hun var født uden øjne forhindrede hende ikke i at lave narrestreger, og hun brugte sin lillebror som vejviser. Han stod ved siden af hende med en træspand i den ene hånd og en klat af noget, der lignede hestepærer og kokasse, i den anden. Det dryppede fra fingrene, da han på tegn fra Groa lagde armen tilbage og kylede den mørke grød mod latrintømmerens tinding.

"Du stinker af lort, Pril," grinede Groa.

"Så stopper I," råbte jeg, stak georginerne i hånden på Esben, løftede op i min nederdel og trampede over mod de to balademagere.

Groa drejede ansigtet i retning af min stemme og rakte tunge. "Vi stikker af," sagde hun til sin lillebror. Han greb hendes hånd og trak af sted med hende, før jeg nåede hen til dem.

Esben stirrede efter dem med store øjne.

Latrin-Pril sad på jorden og græd. Tårerne trak striber i møget på hans kinder. Jeg holdt kvalmen på afstand ved at trække vejret gennem munden. Esben var mindre diskret. Han holdt sig demonstrativt for næsen. Groa havde ret i, at latrintømmeren stank. Og det skyldtes ikke kun den afføring, hendes lillebror lige havde smidt i hovedet på ham, men de kasser i Styrsstads offentlige lokummer, som Latrin-Pril tømte for lort hver dag.

"Er de tit efter dig?" spurgte jeg.

"Ja," snøftede Latrin-Pril.

"Kom," sagde jeg og hjalp ham på benene. "Jeg skal nok tage en snak med deres mor." Jeg kom i tanke om æblet i min mulepose og fiskede det op til ham. "Værsgo."

Latrin-Prils øjne strålede. "Tak, frøken Johanne." Han satte sine rådne tænder i æblet, så det sprøjtede. Han smaskede fornøjet. Saften løb ned ad hagen og blandede sig med snavset på hans hud.

Esben rakte mig georginerne. Det gav et sæt i mig, da Latrin-Pril satte i med et nyt hyl. Savl og halvt gennemtyggede æblestykker fløj ud af hans mund. Han fumlede ved en lædersnor om halsen og trak en Søn Sigfridusamulet op fra under den møgbeskidte kofte. "Vig bort fra mig, Fanur," skreg han med kuglerunde øjne og holdt amuletten frem for sig i strakt arm.

Esben trykkede sig op ad mit ben og holdt sig for ørerne.

Jeg kastede et blik over skulderen og forventede at se Groa og hendes lillebror med nye afføringsforsyninger. I stedet så jeg Byriel komme ridende med en hætteklædt falk på handskehånden. Den kongelige falkoner værdigede os ikke så meget som et sideblik, selvom Latrin-Prils skingre stemme råbte op om slanger og kvædens yngel.

Jeg tyssede på ham. "Byriel gør ingen fortræd," sagde jeg og kunne høre ekkoet af mor og far i min egen stemme.

"Han æder mennesker," skreg Latrin-Pril.

"Selvfølgelig gør han ikke det. Ti nu stille."

"Jo. Han er i ledtog med den onde. Han er en mæsker."

Esben spærrede øjnene op. Selvom han holdt sig for ørerne, kunne han åbenbart godt høre, hvad Latrin-Pril sagde, og ordet *mæsker* var forbudt ved lov.

Den sidste henrettelse havde fundet sted, før jeg blev født, så hovedet ville latrintømmeren ikke miste, men han risikerede at ryge i fangehullet.

Byriel red videre, som om han ikke hørte noget. Latrin-Pril knugede om amuletten og rablede videre om slangen, Fanur og alt muligt andet fra Styrs Skrift.

Først da Byriel var nået uden for hørevidde, åndede jeg lettet op. Latrin-Pril var en tosse, der råbte alt det højt, som andre nøjedes med at tænke. I virkeligheden havde han mere til fælles med falkoneren, end han selv var klar over. De fleste af Styrsstads borgere gik i en bred bue uden om dem begge. Latrin-Pril, fordi han stank af lort. Byriel, fordi hans mørke hud og sorte øjne skræmte dem.

"Klarer du dig?" spurgte jeg Latrin-Pril.

Han nikkede. "Tag jer i agt for mæskeren," råbte han efter os, da jeg trak af sted med Esben, der lod til at have glemt alt om at være sur over det med hestevognsturen og hybenplukningen. Han sparkede ikke til noget længere, men gik i stedet og mumlede: "Mæsker. Kvædeyngel. Vig bort, Fanur."

"Jeg vil ikke høre på det der," sagde jeg.

"Byriel spiser mennesker."

"Vel gør han ej."

"Jo. Det siger Knuds mor."

"Byriel er vokset op hos kongen på slottet," sagde jeg. Det var et utilstrækkeligt svar, der ikke forklarede noget som helst. Men da mor levede, fortalte hun mig det samme, hver gang jeg spurgte ind til den mystiske mørkhudede falkoner, som kong Arnger havde taget med sig hjem fra kannibalernes ø for 25 år siden. Dengang var Byriel et spædbarn, og kort efter havde kong Arnger forbudt folket at tage ordet *mæsker* i deres mund. Trods forbuddet blev ordet stadig brugt, men sjældent offentligt, undtagen af Latrin-Pril, og aldrig i vores hjem, og slet ikke om Byriel. Min far havde gjort det klart for mig og mine brødre, at han ikke ville høre os omtale falkoneren på den måde. "Det ord, der lægges på tungen, går let til hjertet," plejede han at sige.

Vi nåede ind i bymidten. Jeg greb fat i Esbens arm og trak ham hurtigt forbi Svinets Hvile, kroen på hovedgaden. Døren ind til skænkestuen stod på vid gab, og det lød, som om der var et slagsmål i gang derinde. Normalt ville de høje råb, klirrende glaslyde og dundrende rabaldre have fået Esben til at stivne, men han var så langt væk i sine egne tanker, at han

ikke lod til at bemærke det. "Mæsker," mumlede han.

"Hold så mund."

"Men hvad *betyder* det?"

"Kannibal," svarede jeg og hev ham med videre.

Som lille forstod jeg heller ikke selv det sære ord. Jeg var konstant snottet og døjede med væske i mellemøret og hørte det simpelthen som *mensker*.

"Er vi ikke alle sammen mensker?" kan jeg huske, at jeg spurgte min faster Frida.

"Du godeste nej da, barn," svarede hun og sænkede stemmen til en hvisken. "Mæskerne hedder, som de gør, fordi de æder mennesker."

Jeg forstod ingenting. I mine ører lød det, som om hun sagde: "Mensker hedder mensker, fordi de æder mensker." Det var først, da Tue lærte mig bogstaverne, at det gik op for mig, det hed mæsker. Og så læste jeg historien om Katavas forrige konge, kong Sigfridus, der sammen med en håndfuld af sine mest betroede mænd var sejlet over til kannibalernes ø for at omvende dem fra deres onde levevis. Missionen havde slået fejl. Kongens mænd var undsluppet, men Sigfridus selv var blevet dræbt, og det var ham, dagen i morgen var til ære for.

Kongen, der var endt som kannibalernes middagsmad.

Kapitel 2

Esben og jeg drejede til venstre ved smedjen og kunne se hjem. Vores hus lå i udkanten af Styrsstad med havnen, pakhusene og fiskerbådene i baggrunden. På molen stod fiskerne og falbød dagens fangst, mens sultne måger fyldte luften med skrig.

Vi boede i et mindre bindingsværkshus med stråtag. Udover hovedhuset var der fars træværksted, som nu mest blev brugt til opmagasinering. De to bygninger lå adskilt af en grusbelagt gårdsplads med en brønd i midten. På hoveddøren hang en krans af laurbærpil. Kransen blev kaldt en jomfrukrans og var et tegn på, at der boede en ugift kvinde ældre end 18 somre i huset. En læurbærpilekrans blev sjældent hængende på døren særligt længe ad gangen, men i mit tilfælde havde den hængt der i fire somre. Tue var begyndt at referere til den som gammeljomfrukransen og puffede grinende til mig, hver gang han sagde det.

Tue var flyttet hjemmefra for længe siden. Han var ansat i den kongelige livgarde og boede i soldaternes kvarterer på slottet. Han kom som regel hjem og spiste med Esben, far og mig om *sønnedagen*, ugens sidste dag navngivet efter helligsønnerne. Et af kravene til de kongelige livgarder var, at de ikke måtte gifte sig og få børn. Det var ikke sådan, at Tue havde bundet sig til den kongelige familie på livstid, men

hvis han på et tidspunkt ønskede at stifte sin egen familie, måtte han forlade livgarden først.

Da Esben og jeg trådte ind i køkkenet, sad far ved bordet og snittede snurretoppe til skolens bod på Søn Sigfridusmarkedet. Far arbejdede med stramt sammenbidte kæber, fordi de gigtplagede hænder smertede. Tidligere ville han have snittet smukke mønstre i snurretoppene. Det tillod hans krogede fingre ikke længere. Dengang mor stadig levede, plejede hun at sige, at det var ham, jeg havde arvet min stædighed efter. Måske havde hun ret.

Esben slog sig ned på køkkenbænken og begyndte at snurre med sin egen top på bordet.

"Hvad har du lært i skolen i dag?" spurgte far uden at se op fra skærearbejdet.

"Mæsker betyder kannibal," svarede Esben.

Fars hænder gik i stå, og han sendte mig et blik.

"Det har han ikke lært i skolen," sagde jeg og stillede georginebuketten i husets eneste glasvase. Den var af krystal og en gave til min mor fra kongen. "Vi løb ind i Latrin-Pril på vejen hjem," sagde jeg.

"Groa og hendes lillebror smed lort i hovedet på ham," sagde Esben.

Fars bryn røg i vejret. Jeg vidste allerede, hvad han ville sige, og kom ham i forkøbet. "Jeg tager en snak med Anna om det, men først efter markedet." Jeg stillede blomsterne midt på bordet.

"Hvem har du fået dem af?" spurgte far.

"Mester Lohrens," svarede jeg og fandt et par læderhand-

sker og to store træspande frem.

"Hvor skal du hen?" spurgte far.

"Ud til falkonergården og plukke hyben."

"Hils Byriel," råbte far efter mig. Jeg nåede ikke at svare, før døren gled i bag mig med et smæld.

Jeg havde ikke været ude ved falkonergården siden *blodsudgydelsen* for seks år siden. Nu spillede scenen af Byriel, der fældede Tue med et benspænd og kastede sig over ham, inde i mit hoved. Jeg var lige ved at fortryde min beslutning om at plukke hyben af falkonerens buske, men tvang mine ben til at fortsætte gennem Styrsstads gader mod den vestlige byport. Med en spand i hver hånd zigzaggede jeg ud og ind mellem menneskemylderet. Byens lugte skiftede efter, hvilke bygninger jeg passerede. Den søde lugt af æbler fra mosteriet gjorde mig tørstig, mens duften af nybagt brød fra bageren fik min mave til at rumle. Kort efter snørede den sig sammen igen ved stanken af rådnende huder fra garverens hus. Jeg holdt vejret, til jeg nåede badstuen, hvor noter af velduftende sæbeurter rensede mine næsebor. Der lod til at være travlhed derinde. Alle skulle i bad før den store Søn Sigfridus' dag. En dreng på Esbens alder satte i et skrig og smed sig fladt ned på maven i protest mod at skulle ind og vaskes. Hans mor hev ham hurtigt tilbage på fødderne og spyttede sig over skulderen for at jage Fanur bort. "Det er kun slangen, der ligger på maven," skændte hun og skævede forlegent til begge sider, før hun åbnede døren ind til badstuen. En tyk hvid damp stod ud i hovedet på dem. Jeg mærkede varmen og fugten derindefra og følte mig taknemmelig over, at vi havde vores eget baderum derhjemme.

Da jeg nåede ud på den anden side af den ubevogtede byport, satte jeg tempoet op, slog ind på en jævn markvej og fortsatte i retning af skoven, indtil falkonergården dukkede op i horisonten forude.

Jeg stillede spandene fra mig på jorden ved den nærmeste hybenbusk og spejdede ud over området. Falkonergården var en velholdt, trelænget stråtækt gård, der hørte under kongehuset, ligesom markerne og skoven omkring den gjorde. Fra stalden lød hestevrinsk og hundeglam, men heldigvis var falkoneren ingen steder at se. Min plan var at plukke hybenfrugterne så hurtigt som muligt og skynde mig hjem igen, så jeg kunne få sat gang i marmeladeproduktionen, men efter en times hybenplukning indhentede trætheden mig midt i den bagende eftermiddagssol. Jeg var tørstig og havde hovedpine. De seneste ugers forberedelse til Søn Sigfridusmarkedet havde tæret på mine kræfter. Desuden havde jeg glemt at tage en hat på. Som et tegn fra de højere magter fik jeg øje på en form for hule inde i hybenkrattet, lod spande være spande og kravlede forsigtigt derind. Det mindede mig om engang, Tue og jeg havde leget skjul. Jeg var faldet i søvn, så mor, far og Tue måtte lede efter mig hele eftermiddagen. Erindringen fik mig til at le. Det var ikke meningen, jeg skulle sove nu, bare slappe af i to minutter. Jeg lagde mig ned, trak handskerne af og benene op under brystet. Den kølige luft gjorde mig døsig. Jeg lukkede øjnene et øjeblik og lyttede til bøgetræernes hvisken. Langsomt lullede lyden mig ind i en blød og behagelig vægtløshed. Et sted i det fjerne lød en tung klemten, og jeg faldt i søvn til et indre billede af en græssende ged.

Jorden forsvandt under mig. Jeg vågnede med et spjæt. Hybengrenene greb fat i mit udslåede hår. Der lød en knasende lyd, da ærmesømmet i min bluse gik op. Jeg registrerede en borende smerte i min venstre overarm og stirrede fortumlet ned på den læderklædte hånd, der trak mig ud i det fri.

"Hvad laver du i mine hyben?" Byriels stemme lød som buldrende torden over mit hoved.

Jeg glippede forvirret med øjnene. Det tog min hjerne flere sekunder at forstå, hvad der foregik.

"Der findes ingen lov mod at tage et hvil i krattet," stammede jeg og kiggede op på ham.

"Nej. Men der findes en lov mod at stjæle," sagde han og gjorde en vred bevægelse mod spandene med hyben. "Jeg kan få dig arresteret, hvis jeg vil. I gamle dage ville du have fået hånden hugget af. Desuden opholder du dig på kongehusets grund."

"Vi mangler hyben til skolens bod på markedet," sagde jeg og undveg hans sorte blik. "Mester Lohrens mente, jeg måtte plukke dine. Du bruger dem ikke selv, siger han."

Byriel studerede mit ansigt. Hans lyse hår var redt tilbage og bundet i en lædersnor i nakken. Hårets farve passede dårligt sammen med hans brune hud og sorte øjne. Ingen andre i Katava så sådan ud. Hverken på Eiva eller Lenta. Alle havde lyst eller rødt hår, grønne eller blå øjne. Og lys hud.

"Frøken Johanne?" sagde Byriel og slap min arm.

Jeg nikkede.

"Jeg genkendte dig ikke. Du er blevet så ..." Hans blik gled ned over mig. "Voksen." Han skilte læberne i noget, der måske skulle forestille at være et smil. Jeg stirrede på hans tæn-

der. De så helt almindelige ud. Til den pæne side faktisk. Hverken skarpere eller spidsere end andres. Som barn havde jeg ofte mareridt om kannibalerne ude på den uhyggelige ø, og i mine drømme var deres gummer fyldt med sylespidse hugtænder.

Byriel kneb øjnene sammen, som om jeg havde sagt mine tanker højt.

Der lød en svag ringlen af bjælder i luften. Jeg løftede blikket mod himlen. "Den er smuk," sagde jeg og gjorde en bevægelse mod rovfuglen, der kredsede over vores hoveder.

"Kilanus. Han er en vandrefalk," svarede Byriel. "Rigets hurtigste og mest fuldkomne skabning."

Jeg rømmede mig og vidste ikke, hvad jeg mere skulle sige.

"Pluk så mange bær, som Mester Lohrens behøver," sagde Byriel.

"Tak," svarede jeg, men Byriel var allerede på vej væk. Falkonertasken slog mod hans hofte, og han havde kurs i retning af skoven, hvor en lyshåret kvinde kom gående ud mellem bøgetræerne. Da kvinden kom nærmere, så jeg, at det var Anna, den øjenløse Groas mor.

Anna og Byriel standsede over for hinanden og førte en lavmælt samtale. Jeg kunne ikke høre, hvad de sagde. Egentlig ville jeg selv tale med Anna om Groa og lillebrorens opførsel over for Latrin-Pril, men det måtte vente.

Byriel fløjtede. To korte toner, og falken kom brusende ned fra skyerne. Den kredsede en enkelt gang om Byriels hoved og landede på hans handske. Han hentede et stykke råt kød op af skindtasken ved hoften og rakte det til fuglen. Den holdt vingerne ud over godbidden og fortærede den grådigt.

Da den var færdig, trak Byriel en hætte ind over dens hoved. Med hjælp fra tænderne og sin frie hånd strammede han hættestropperne i falkens nakke og forsvandt med Anna ind under skovens solflimrende bladhang.

Anna arbejdede som vaskekone på slottet og gjorde rent i falkonergården. Hun var den eneste af slottets personale, der turde opholde sig herude. Der gik rygter om, at hun ordnede mere for falkoneren end hans hus.

Jeg hankede op i spandene med hyben og begav mig hjemad. Det sved i hovedbunden, hvor hybengrenene havde hevet en tot af mit hår ud. Jeg ville holde sammen på stoffet, hvor der var gået hul på min bluse, men med to tunge spande i hænderne var det umuligt. Jeg opgav og lod sømmen glide længere op og fik et indre billede af Byriel, der satte tænderne i min blottede hud.

Da jeg kom hjem, stod far med oprullede ærmer og arbejdede ved morteren. Det lugtede af dild og rosmarin. Fars hænder gik i stå, og han kiggede op fra arbejdet. "Hvordan er det, du ser ud? Er der sket noget?"

"Jeg hang fast i hybenkrattet," sagde jeg.

Esben sad på gulvet midt i rummet og legede med sin snurretop. Jeg stillede spandene fra mig og purrede op i hans hår. Jeg orkede ikke at nævne Byriel og fortælle, at hullet i min bluse var hans skyld. Uanset hvad jeg fortalte om falkoneren, ville far tage ham i forsvar. Det gjorde han altid. "Jeg vil være korthåret og gå i mandetøj," sagde jeg i stedet.

Sådan en kommentar ville have fået mor til at pruste som en arrig tyr, men far svarede med et glimt i øjet. "Så bliver

du aldrig gift."

"Hvad skal jeg også bruge en mand til? "

"Johanne," sagde far med en pludselig alvor i stemmen. Jeg vidste godt, hvad der plagede ham. Der herskede en fælles opfattelse på Lenta og Eiva om, at lykken for en kvinde var at holde hus og føde børn. Det var ikke fars opfattelse. Han var stolt af mig og det, Mester Lohrens og jeg udrettede i skolestuen og urtehaven. Det havde han fortalt mig mange gange. Men jeg vidste også, at det tyngede hans samvittighed, at ansvaret for vores overlevelse lå på mine skuldre.

"At Tue har valgt familie fra, betyder ikke, du behøver at gøre det samme. Esben og jeg kan sagtens klare os selv, hvis du ..."

"Det er her, jeg helst vil være, far." Jeg tog hans hånd og trykkede den blidt. "Jeg savner ikke noget."

Han nikkede, men jeg kunne se, at mine ord ikke overbeviste ham. "Hvordan havde Byriel det?" spurgte han.

Jeg hævede den ene skulder. "Gnaven som altid."

"Jeg synes, du skal forære ham et glas marmelade. Som tak for hans hyben."

"Det burde jeg vel."

"Lad mig hjælpe dig," sagde far og fandt en urtekniv i skuffen.

"Det klarer jeg hurtigt selv."

Far ignorerede min løgn og satte sig til rette ved spisebordet med den ene spand hyben ved fødderne. Hans krogede fingre kunne næsten ikke holde om den lille kniv. Han anstrengte sig for ikke at skære ansigt, men det var tydeligt, at han havde ondt.

"Far!"

Han bed tænderne sammen og rystede stædigt på hovedet. Jeg fandt min egen kniv og satte mig ved bordet over for ham. Han arbejdede langsomt og upræcist. Meget af frugtkødet gik tabt, men jeg kommenterede det ikke. Jeg vidste, han havde brug for at bidrage. At det havde noget med værdighed at gøre.

"Du må ikke smide hybenfrøene ud," sagde jeg. "Mester Lohrens bruger dem i fugtighedscremerne."

"Du er snart lige så urtekyndig, som han er," sagde far.

"Det tror jeg ikke. Han vil stadig ikke lade mig fremstille min egen hovedbundssalve. Han siger, det er for kompliceret. Det minder mig om, at jeg skal huske at bestille en ny portion af ham."

Far nikkede, lagde kniven fra sig på bordet og strakte fingrene lidt, før vi begyndte at skrælle og udkerne de æbler, jeg havde plukket fra træerne i skolens urtehave i sidste uge.

Vi fortsatte i stilhed. Esben faldt i søvn på den bløde hynde på køkkenbænken, og mens frugtkødet kogte mørt over ilden, hentede jeg lerkrukken med hovedbundssalven. Da jeg trak korklåget af, spredte en lugt af rådne æg sig omkring bordet. Far rynkede på næsen, men sagde ikke noget. Jeg smurte stadset i hovedbunden hver aften for ikke at blive skaldet. Jeg var født med en sjælden hudlidelse, der fik hårrødderne til at visne og håret til at falde af. Til mit held havde den urtekyndige skolemester opfundet en medicinsk salve, der klarede problemet, så længe jeg huskede at smøre hovedbunden dagligt.

"Står trækvognen ovre i værkstedet?" spurgte jeg og satte

låget på salven igen.

Far nikkede. "Tag lygten med."

Jeg tændte et tællelys ved ildstedet og satte det i den gamle staldlygte, der stod klar ved døren. Da jeg trådte ud i den dunkle sensommernat, blafrede lyset i lygten svagt. Den lune brise bar en fjern lyd af trommer med ind over land, og hårene rejste sig på mine arme. Musikken, hvis man kunne kalde de uhyggeligt dunkende toner sådan, kom fra kannibalernes ø. Ved fuldmåne, når vinden stod i nordvest, kunne vi nogle gange høre dem, og som altid gav tanken om kannibalernes fuldmåneritual mig blodige billeder på nethinden. Takket være faster Frida.

Jeg overvejede at vente med at hente trækvognen til i morgen tidlig, men min stædighed nægtede mig at være så fjollet. "Tag dig sammen," sagde jeg til mig selv og småløb over gårdspladsen til fars træværksted, hvor jeg flåede døren op og smuttede ind i buldermørket. Jeg holdt lyset frem for mig og fór sammen, da en rotte pilede hen over mine fødder. Jeg bandede lavmælt og stillede lygten fra mig på arbejdsbordet. Lyset kastede lange skygger rundt i værkstedet. Den røde maling, far engang havde spildt på gulvet, glinsede som blod i det flakkende skær. Igen tænkte jeg på de mørkhudede kannibaler, der flåede maven op på deres ofre og mæskede sig i deres dampende indvolde. Jeg var på Esbens alder, dengang faster Frida detaljeret havde beskrevet for mig, hvordan kannibalerne åd deres ofre levende. I samme åndedrag havde hun ladet en bemærkning falde om Byriel. "Mærk jer mine ord. Før eller siden vil regentens bastardunge begynde at æde af indbyggerne i Styrsstad. Lyden af trommerne får

hans hugtænder til at vokse ud." Antallet af gange, jeg har set far vred, kan tælles på én hånd. Det var en af gangene, og faster Frida kommenterede aldrig trommerne eller Byriel igen. Det behøvede hun heller ikke, for billederne havde lagret sig i min fantasi og var ikke forsvundet siden.

I mørket fik jeg øje på trækvognen, tog et skridt hen imod den og stivnede, da klinken i værkstedsdøren bevægede sig.

Jeg drejede mig langsomt rundt. "Far?" spurgte jeg og mærkede hjertet dunke i brystkassen.

"Nej," lød en dyb stemme fra den anden side. Døren gled knirkende op. Jeg trak vejret i hurtige stød og kiggede ud gennem sprækken, hvor en mørk skikkelse med lyst hår kom til syne.

Jeg ville ikke tænke på Byriel som kannibal, men med faster Fridas billeder i hovedet var det umuligt at lade være.

"Forskrækkede jeg dig?" spurgte Byriel og trak duften af fyrrenåle med sig ind i værkstedet.

"Nej," løj jeg og stirrede på ham halvt i forventningen om, at hans tænder ikke længere var så pæne, som de havde været i eftermiddags.

"Jeg så dig gå herind." Han lukkede døren bag sig og holdt en bunke læder frem. "Du glemte dem her i hybenkrattet."

Det var mine handsker, han var kommet med. "Tak," sagde jeg og tog dem. Mine fingre dirrede. Byriel fangede mit blik. "Ryster du?" spurgte han.

"Nej." Jeg gemte hænderne bag ryggen.

En rynke tegnede sig tværs over Byriels pande, og hans næsebor sitrede svagt. "Hvad er det, her lugter af?"

Min hånd fløj op til mit hår. "Hovedbundssalve."

Han hævede et bryn, og jeg gjorde en ubestemmelig bevægelse med læderhandskerne i hånden. "Stanken fordamper før i morgen. Hvis du kommer forbi skolens bod på markedet ..."

"Nej," sagde han.

Jeg lukkede munden, og vi så på hinanden. Byriel havde lange øjenvipper. Modsat håret på hans hoved var de sorte. Han slap mit blik, og jeg rømmede mig.

"Styrs fred," sagde han med et hageløft og forsvandt ud gennem døren.

Jeg kiggede efter hans brede skikkelse, der fortonede sig i mørket. Håret lyste som en kugle hen over gårdspladsen og forsvandt som det sidste. Jeg ville have sagt til ham, han kunne komme forbi boden og få et glas gratis marmelade som tak for hans hyben, men ved nærmere eftertanke kunne jeg godt se, at det var en dum ide. Kong Sigfridus var blevet ædt af kannibaler. Dagen i morgen, til minde om ham, var nok årets værste dag for Byriel at vise sig offentligt på.

Heldigvis havde han afvist min invitation.

Kapitel 3

Om morgenen var jeg oppe og i gang, endnu før solen krøb ind over havneløbet. Markedet varede i tre dage, men det var dagen i dag, til minde om kong Sigfridus, der var den travleste og festligste.

Jeg slugte morgengrøden og fandt de trækamme til håret, som jeg havde arvet efter mor. Jeg brugte dem kun ved særlige lejligheder. Det var kamme, som far havde foræret mor på deres 20 års bryllupsdag. Han havde selv fremstillet dem af træ fra den store elm på slotspladsen. Det var kong Arnger, der havde givet far træet til at lave kammene af. Sandsynligvis som tak for, at far havde fundet en amme til Byriel, dengang kongen var vendt hjem med ham fra kannibalernes ø.

Ammen var min mor.

Jeg greb hestehårsbørsten, redte mit tykke røde hår igennem og satte kammene i. Far havde lavet så uendelig meget træarbejde i årenes løb. Også den trækvogn, jeg havde taget med ind i køkkenet i går aftes. Her i dagslyset følte jeg mig fjollet over, at mørket og lyden af trommerne havde gjort mig så bange. Og synet af Byriel gennem dørsprækken.

Hybenmarmeladen stillede jeg forsigtigt i vognens bund og lagde stofklude mellem glassene for at beskytte dem. Kassen med fars snurretoppe stillede jeg ovenpå. I madskabet fandt jeg et daggammelt surdejsbrød, og i skuffen en skarp

brødkniv til at skære det med samt en smørekniv og en ske. Min madpakke bestod af et stykke ost, to hårdkogte æg og en fårepølse, som jeg pakkede ind i brunt papir og lagde ned i muleposen. Før jeg skulle mødes med Mester Lohrens i skolestuen, ville jeg lægge vejen forbi hellighuset og bede den største af fædrene for et godt salg på markedet.

Da jeg trådte ud på gaden, steg mit humør. Ikke en eneste sky skæmmede den friske morgenhimmel over byen. Mange af Styrsstads borgere var travlt beskæftigede allerede. Byen var fyldt med liv og lyde og tilrejsende fra Lenta. Selv mågerne i luften over havnen skreg ihærdigere end ellers, og jeg tog det som et godt tegn.

Smeden stod uden for sit værksted i færd med at sko en af livgardens kastanjebrune heste. Han vendte rumpen til dyrets og tog en hov mellem sine ben. I den ene hånd havde han en hammer, i den anden en nysmedet jernsko. Det var Sejer, livgardernes kaptajn og smedens egen søn, der holdt hesten.

"Glædelig Søn Sigfridus' dag, frøken Johanne," sagde Sejer og løftede en hånd til hilsen.

Den foroverbøjede smed mumlede et eller andet uforståeligt med et hesteskosøm i munden. Jeg ønskede dem begge en glædelig Søn Sigfridus' dag, fortsatte gennem byen og tog vejen bag om Svinets Hvile, hvor møddingen emmede i morgenkulden. En pjaltet dreng sloges med en hund og Latrin-Pril om madresterne fra køkkenet.

"Frøken Johanne," kaldte Latrin-Pril, da han fik øje på mig.

Han trippede og slog kuskeslag om kroppen. Vandet drev af ham. Jeg gættede på, at han i anledning af Søn Sigfridus'

dag havde været en tur i havnen, men stanken af lort hang fast i hans hud som altid, selvom han tilsyneladende lige var blevet vasket.

"Hvad har du der?" spurgte Latrin-Pril og nikkede mod trækvognen. Den pjaltede dreng stillede sig hen ved siden af latrintømmeren og stirrede ned i trækvognen med skinnende øjne.

Det var ikke meningen, jeg skulle forære hybenmarmeladen væk. Formålet var at tjene penge til skolestuen. I stedet åbnede jeg muleposen og fordelte min madpakke mellem dem.

Drengen trak sig væk mellem husmurene med maden i hænderne og forsvandt. Latrin-Pril satte sig foran møddingen og begyndte straks at spise. Jeg ønskede ham en glædelig Søn Sigfridus' dag og tog kurs mod hellighuset. Latrin-Pril var for optaget af maden til at svare.

Den samme hilsen lød igen og igen gennem hele byen, indtil jeg nåede Fåre-Krestens hytte. Han stod med et livløst lam i favnen.

"Dødt?" spurgte jeg.

"Det tredje i den her uge."

"Det gør mig ondt."

Han nikkede til tak. "Styrs fred, frøken Johanne."

"I lige måde," svarede jeg og håbede, at han ikke ville miste flere dyr. Jeg underviste begge hans børn i skolen og havde på fornemmelsen, at det i forvejen var småt med penge i fårehyrdens hjem. På hans hoveddør hang en krans af flødepil og blodpil. Blandingskransen var et tegn på, at ægteskabet var en blanding af eivansk og lentansk blod, ligesom kon-

gefamiliens. Det var en stor ære, men æren var det svært at købe brød for.

Jeg tog trækvognen med ind i hellighuset. Vognen bumpede efter mig ned gennem midterrækken af bænke. Det var uhørt, men jeg ville ikke risikere, at marmeladen røg i hænderne på en tyv. Desuden stod der allerede en trækvogn herinde fyldt med krukker og flasker.

Mester Lohrens sad med lukkede øjne på den forreste bænk og flettede fingrene i bøn. Alderen tillod ham ikke længere at knæle. Hans hænder var som altid plettede af blæk og plantefarve.

Morgensolen skinnede ind gennem ruderne i bygningens østside, men føjede ingen varme til rummet. Støvpartikler dansede i regnbuelyset fra mosaikkerne i muren. De farvede glasmotiver forestillede forskellige helligsønner. Kong Sigfridus var en af dem. Det var kong Arnger selv, der havde helligkåret sin afdøde storebror og gjort dagen i dag til årets mest betydningsfulde. Enhver var tvunget til at følge kongens ordre, også præsterne. Jeg havde nu aldrig hørt nogen klage, for alle kunne bruge en fridag, uanset hvem den var til ære for.

Lys over Eiva. Lys over Lenta. Lys over et stærkt og fælles Katava. Mottoet fandtes alle steder. Også herinde. Men der var ingen præster at se. Jeg gættede på, de havde travlt med at gøre klar til den årlige mindehøjtidelighed for kong Sigfridus på slottet i aften.

Da Lohrens og jeg havde siddet sammen i stilhed et stykke

tid, rejste han sig fra bænken. "Skal vi følges til markedspladsen?"

Jeg nikkede. "Tag min vogn med marmeladen, så tager jeg din. Den ser tungere ud."

"Tak, frøken Johanne." Lohrens klappede sig på sin tykke mave. "Vægten er blevet for meget for mine knæ." Han gik hen til min trækvogn og kiggede ned i den. "Er det Byriels hyben?"

"Ja. Jeg forærer ham et glas som tak."

"Det bliver han glad for," sagde Lohrens.

"For resten, jeg er ved at løbe tør for hovedbundssalve. Hvis du giver mig opskriften, kan jeg fremstille den selv," sagde jeg.

"Jeg laver den gerne til dig," svarede han og trak af sted med vognen ud gennem hellighuset.

Jeg rejste mig og fulgte efter. Lohrens' trækvogn var rigtigt nok tungere end min, og han havde ikke gjort sig umage med at beskytte krukkerne og glassene i bunden. Det klirrede og raslede, så jeg frygtede, at det hele skulle gå i stykker. Til gengæld fik det mig til helt naturligt at bevæge fødderne fremad i samme langsomme tempo som ham. Jeg spekulerede på, om jeg nogensinde ville blive urtekyndig nok til, at han ville lade mig fremstille min hovedbundssalve selv.

Markedet var endnu ikke officielt åbent, men feststemningen fornemmedes tydeligt, allerede før vi nåede ind på pladsen. Luften var ladet af latter, sang og godmodige drillerier.

Vareudvalget i boderne var vidt forskelligt, og nogle af tingene var det kun de rige, der havde råd til at købe. Vi

passerede telte med krydderier, ravsmykker, glaseret lertøj, pels og amuletter med helligsønner, før vi nåede vores egen bod. Lohrens havde fået nogle af drengene fra ældsteklassen til at hjælpe med at sætte boden op om aftenen, så vi skulle kun stille varerne frem. Jeg startede med at sætte flaskerne med hestekastanjeekstrakt og poserne med rødkløverte op ved siden af hinanden. Det første var et middel mod hæmorider, det andet var beregnet mod hedeture. Jeg havde lavet et prisskilt til hver enkelt vare, mest for at signalere at her var priserne ikke til forhandling, som de var i de fleste andre boder. De fattige kendte hverken bogstaverne eller tallene og ville spørge alligevel.

Mens Lohrens og jeg tømte de to trækvogne for flasker, poser, krukker og glas, skramlede kærrer med besøgende ind over den ujævne markedsplads rundt om os, men ingen måtte begynde at sælge, før kongens flag med den kronede falk blev hejst. Sammen med andre uniformerede livgarder afpatruljerede Tue pladsen for at sikre sig, at loven blev overholdt.

Jeg skar skiver af brødet, som skulle bruges til prøvesmagning af hybenmarmeladen. Nogle piger i nærheden af vores bod begyndte at hvine. Jeg fornemmede, hvordan alt på markedspladsen gik i stå, og kiggede op. Henne ved ravsliberens telt kom kronprins Vilads ridende på sin sorte hingst, fulgt af to livgarder på kastanjebrune vallakker. Bortset fra, at Hjarner var større end alle andre, lignede livgarderne hinanden med deres muskuløse kropsbygninger og identiske uniformer. Lange sorte læderstøvler, sorte bukser, hvid skjorte og en rød jakke. Kong Arngers våbenmærke, en kronet falk,

var broderet med guldtråd på jakkens bryst.

For Lohrens og jeg, der arbejdede i slotsskolestuen og urtehaven, var kongefamilien og livgarderne et almindeligt syn, men ikke for de mange tilrejsende, der befandt sig på markedspladsen i dag. Og som sædvanlig gjorde de unge kvinder alt for at tiltrække sig kronprinsens opmærksomhed. Gruppen af piger foran mig gav sig til at le unaturligt højt. Jeg skruede låget af et glas marmelade og smurte det på brødskiverne, mens jeg lyttede til deres kvidren.

"Kronprinsen er meget flottere i virkeligheden," sagde den ene af dem. Hun havde en krans af hvide høstanemoner i håret.

"Han kommer den her vej, han kommer den her vej," sagde en anden. Det lød, som om hun var ved at hyperventilere.

Forstyrrelsen irriterede mig. Jeg lagde kniven fra mig og trådte ud af boden. Da kronprins Vilads nærmede sig, sænkede jeg hovedet og nejede, og Lohrens bukkede, nøjagtigt som alle andre omkring os gjorde. Klumpen af unge tøser fnisede og kæmpede om at gøre sig bemærket uden at bryde etiketten. De baskede med øjenvipperne og struttede med brysterne. Om det var kronprinsen selv eller hans titel, der fik dem til at opføre sig sådan, kunne jeg ikke svare på. Alle vidste, at kronprinsen var forlovet med en højadelig pige fra Lenta. Det havde han været, siden pigen blev født. Til foråret, på hendes attenårs fødselsdag, skulle de vies under slotsgårdens elmetræ. Ingen regent i rigets historie havde nogensinde valgt sin egen ægtefælle.

Kronprinsen holdt sin sorte hingst an foran en fregnet pige med rødblondt hår. Hun smilede op til ham og trykkede

armene om brysterne, så de var ved at falde ud af kjoleudskæringen.

"Ved alle helligsønner," mumlede jeg. Højere end tiltænkt.

Med et hovedryk hvilede kronprinsens havblå blik i mit.

"Deres Højhed," sagde jeg og nejede med næsen rettet mod mine sko.

Kronprinsen fjernede øjnene fra mig og hilste på sin gamle privatlærer med et kort nik. "Mester Lohrens."

Skolemesteren bukkede. "Deres Højhed."

Så snart Vilads var ude af syne, vendte jeg tilbage til arbejdet i boden, hvor jeg skar de marmeladesmurte brødstykker i tern, anrettede dem på et træfad og stillede et prisskilt ved alle krukker, glas, flasker og poser. Da jeg var færdig, havde jeg et prisskilt i overskud. "Hvor er eksemsalven?" spurgte jeg Lohrens.

"Står krukkerne ikke i vognen?"

"Nej."

Han sukkede. "Jeg må have glemt dem i mit studerekammer. Jeg tager tilbage til skolen og henter dem."

"I dit tempo?"

Han slog ud med armene og sendte mig et opgivende smil.

"Jeg gør det," sagde jeg. "Sæt dig og hvil så længe."

"Og hvis markedet åbner, før du kommer tilbage?" spurgte han.

"Så tager du den pris for varerne, som der står på skiltene."

"Men ..."

"Jeg skynder mig," sagde jeg og satte i løb gennem menneskehavet. Mester Lohrens endte altid med at forære varerne væk til de fattige, fordi hans hjerte løb af med ham. Jeg måtte

indrømme, at jeg havde lyst til at gøre det samme, men vi havde brug for pengene til at købe eleverne fri til at gå i skole for. Skoleprojektet var oprindeligt kong Arngers idé. Det var en af flere forandringer, han havde foretaget, efter han var vendt hjem fra kannibalernes ø med Byriel.

Jo tættere jeg kom på byen, jo mere affolket blev der. Festlighederne på markedspladsen fyldte luften som en fjern baggrundsstøj. Da jeg besteg den stejle bakke op mod Styrsborg og nærmede mig skolen, blandede lyden sig med de tunge støvletramp af livgarderne inde fra slotsgården. Mester Lohrens havde været ansat som privatlærer oppe på slottet, dengang kronprins Vilads og Byriel var børn, og fordi min mor havde fungeret som amme og barneplejerske for Byriel, var min storebror Tue blevet undervist sammen med dem. Det var sådan, han havde været i stand til at lære mig tallene og bogstaverne, som jeg nu selv gav videre til eleverne i skolestuen.

Jeg fandt nøglen til skolebygningen frem mellem mønterne i min bæltepung og låste op. Med lange skridt forcerede jeg gangen og standsede kort foran døren til Lohrens' studerekammer, før jeg trykkede håndtaget i bund og listede ind. Det var hans private område, ligesom prydbedet i urtehaven var, så det var første gang, jeg var herinde alene. Rummet lugtede af de mange forskellige urter, der hang til tørre under loftet. Langs ydervæggen stod reoler med hundredevis af små træskuffer. De indeholdt alt muligt lige fra svampe og plantefrø til te og pulveriserede insekter. På de fleste synlige overflader stod flasker og andre beholdere med farver, olier,

miksturer og ekstrakter. Det store arbejdsbord i midten af rummet var dækket af bøger og opskrifter, og midt i rodet stod otte mindre lerkrukker ved siden af en vægt og en morter. *Eksemsalve* stod der med Lohrens' let rystede håndskrift på etiketterne. Jeg så mig om i lokalet efter noget, jeg kunne transportere krukkerne tilbage til markedspladsen i. En af de gange, jeg havde været med Lohrens herinde, havde jeg set ham stille en pilekurv ned i en blomsterdekoreret dragkiste henne i hjørnet. Heldigvis var kisten ulåst, og da jeg åbnede den, så jeg, at jeg havde husket rigtigt. Kurven stod der stadig, begravet mellem bøger og fyldt med tomme glasflasker. Oven på flaskerne lå et stykke gulnet papir beskrevet med ord. Det meste af blækket var opløst, men mine øjne fangede mit eget og Byriels navn.

Det gav et stød i mit hjerte, da jeg genkendte håndskriften.